

Νηστεία: Γιατί ελιές κι όχι λάδι; Γιατί το γάλα κι όχι το κρέας;

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

«Τώρα πού μπήκαμε στην περίοδο τής νηστείας έχω, μαζί με άλλους, δύο απορίες. Η πρώτη έχει σχέση με την εβδομάδα τής Τυροφάγου:

Γιατί επιτρέπεται το γάλα και τὰ γαλακτοκομικά προϊόντα και δέν επιτρέπεται τό κρέας;

Απαγορεύονται τὰ κοτόπουλα και επιτρέπονται τὰ αυγά. Η δεύτερη. Γιατί στον καιρό τής Μ. Τεσσαρακοστής δεν τρώμε ψάρια και τρώμε τα «θαλασσινά» και τό χαβιάρι ή μερικές φορές τρώμε ελιές και όχι λάδι;»

Εύστοχη απάντηση και στά δύο ερωτήματα έχει δώσει ο άγιος Αθανάσιος ο Πάριος, μέγας διδάσκαλος της Εκκλησίας. Γράφει σ' ένα γιάτρο:

«Κατηγορείς τόν φίλο σου επειδή την εβδομάδα τής Τυρινής τρώγει αυγά δέν τρώγει όμως την κότταν πού γεννά τὰ αυγά... Αλλά ποία σύγκρισις ημπορεί νά γίνη μεταξύ τού αυγού, πού δέν είναι ζώον και τής κόττας, πού είναι ζώον; Τό

αυγό είναι πολύ κατώτερον από τήν όρνιθα. Καί ως απόδειξιν επικαλούμαι τήν δικήν σας γνώμη, δηλαδή τήν γνώμη τών ιατρών. Εις όσους είναι άρρωστοι καί αρχίζουν νά εισέρχωνται εις το στάδιον τής αναρρώσεως ορίζετε ως τροφήν τά μικρά καί τρυφερά κοττόπουλα καί όχι μίαν μεστωμένην όρνιθα. Διά ποίον λόγον τό κάμνετε αυτό; Διότι, λέγετε, τό παχύ καί λιπαρόν φαγητόν θα βλάβη αυτόν πού τώρα αρχίζει νά συνέρχεται από τήν ασθένειάν του, επειδή ο στόμαχός του δέν έχει ακόμη τήν δύναμιν να δεχθή καί νά χωνεύση βαρείας τροφάς.

Αφού λοιπόν υπάρχει διαφορά μεταξύ μικρού κοττόπουλου καί μεγάλης κόττας καί τό κοττόπουλον είναι ως τροφή πολύ κατώτερον εις δύναμιν από τήν κότταν καί ουδείς ιατρός είπε ποτέ ότι αυγό, κοττόπουλον, κόττα είναι ομοία τροφή καί εξ ίσου κατάλληλος διά τούς ασθενείς, δέν είναι φανερόν ότι ανοήτως μάς κατηγορούν διατί τρώγομεν αυγά καί όχι όρνιθας;... Μάς κατηγορούν ακόμη διατί τρώγομεν ελαίας, όχι όμως καί έλαιον, ενώ μέσα εις τά ελαίας υπάρχει έλαιον. Αλλά καί μέσα εις τά σταφύλια υπάρχει οίνος. Όσα όμως σταφύλια άν φάγωμεν δέν πρόκειται νά μεθύσωμεν` τό πολύ πολύ νά βαρυστομαχιάσωμεν...».

Άλλωστε οι ελιές αποτελούν ξηροφαγία. Τρώγονται, δηλαδή ως καρπός με ψωμί καί ξηρούς καρπούς σέ καιρό αυστηρής νηστείας, ενώ τό λάδι αφορά στά φαγητά - πολυάριθμα καί νοστιμώτατα - πού παρασκευάζονται μέ τό λάδι. Γιά τά πανάκριβα θαλασσινά καί τό χαβιάρι δέν θά μπορούσε κανείς νά κάνη λόγο. Αποτελούν παρωδία νηστείας.

Ο θεσμός τής νηστείας έχει μεγάλο πλάτος καί βάθος καί δέν περιορίζεται μονάχα στή χύτρα μας. Έχει βαθύ πνευματικό περιεχόμενο. Γιά τόν πνευματικό σκοπό τής νηστείας γράφει στήν «Επί τού Όρους Ομιλία» ο αείμνηστος π. Σεραφεΐμ Παπακώστας τα εξής:

«Η νηστεία είναι σπουδαίο μέσο επιβολής επί τού εαυτού μας καί κυριαρχίας επί επιθυμιών τού σώματος, πού δύνανται νά οδηγήσουν εις πάσαν αμαρτίαν... Η νηστεία είναι επίσης σπουδαία άσκησις καί γυμνασία, διά νά αποκόπη ο Χριστιανός τό ίδιον θέλημα, να ταπεινώνεται, νά υπακούη, να πειθαρχή εις ανωτέραν αυθεντίαν, καί δή εις τόν Θεόν καί τήν Εκκλησίαν... Ακόμη βοηθεί τόν Χριστιανόν αφ' ενός νά επιμένη καί προσκαρτερή εις τήν προσευχήν, διότι κάμνει τόν νούν καθαρώτερον καί προσεκτικώτερον... Αφ' ετέρου δέ βοηθεί εις τήν ελεημοσύνην...», όταν φυσικά κάνουμε οικονομία μέ τή νηστεία.

Σχετική είναι καί μιά άλλη επιγραμματική διατύπωση: «Ου τό βραδυφαγήσαι τούτο μόνον νηστεία εστί, αλλά καί τό βραχυφαγήσαι καί τό μή ποικιλοφαγήσαι». Συμπληρωματική καί η παρακάτω φράση: «Άσκησίς εστι τράπεζα εν μονοειδή τροφή συνισταμένη». Δέν αρκεί, δηλαδή, μονάχα νά περιμένης τό βράδυ για

φαγητό. Πρέπει και η τροφή να είναι μετρημένη. Και προπάντων όχι πολυδάπανες νηστίσιμες ποικιλίες, που είναι παρωδία και εμπαιγμός της νηστείας.

Σ' αυτό τό σημείο ιδιαίτερα επιμένει ο λόγος τού Θεού και η πατερική σοφία. Η νηστεία δέν είναι ένας ξηρός τύπος. Είναι προπάντων διάθεση ψυχική. Συνδυάζεται πάντα μέ τίς άλλες αρετές, τήν εγκράτεια, τήν προσευχή, τη φιλανθρωπία. «Τιμή νηστείας ου σιτίων αποχή, αλλά αμαρτημάτων αναχώρησις» τονίζει ο ιερός Χρυσόστομος.

Η νηστεία μάλιστα πρέπει να είναι έκφραση ειλικρινούς μετανοίας, χωρίς τήν οποία τίποτα δέν μάς ωφελεί. Ίσα-ίσα μπορεί να μάς παραπλανά και να μάς δημιουργή τήν ψευδαίσθηση της πνευματικής αυταρκείας. Μάς τό υπογραμμίζει τόσο καθαρά ο Θεός μέ τό στόμα τού προφήτου Ησαΐα. Η γλώσσα που χρησιμοποιεί ο φλογερός προφήτης εξ ονόματος τού Θεού, είναι πολύ σκληρή, αλλά και αφυπνιστική. Στηλιτεύει τόν ύπουλο πειρασμό της αποκοιμιστικής τυπολατρίας, στόν οποίο μπορεί να καταντήση η νηστεία (Ησ. α' 13, νη' 3-7).

«Μήν περιορίζης τό καλό της νηστείας μονάχα στήν αποχή από τά φαγητά. Νηστεία αληθινή είναι η αποξένωση από τίς κακίες», τονίζει ο υμνητής της νηστείας ο Μ. Βασίλειος.

*ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Β. ΜΕΛΕΤΗ

«ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟ» ΤΟΜΟΣ Α' Σελ. 273-275

Πηγή: vimaorthodoxias.gr